DE KOLONIALE STATEN VAN SURINAME.

DOOR

P. WESTRA,

Sub-agent voor de immigratie in Suriname.

Toen bij giftbrief van 2 Juni 1662 door Koning Karel II van Engeland aan Lord Willoughby en Laurens Hide en hunne nakomelingen of rechtverkrijgenden de volle eigendom der landen en kusten van Suriname werd geschonken, kwam voor deze kolonie de eerste bestuursregeling tot stand. Onder het opperbestuur van Lord Willoughby werd het bestuur uitgeoefend door een Gouverneur, de *raad* en gemeente. Toen reeds werd door de ingezetenen, kolonisten, invloed op den gang van het bestuur uitgeoefend.

Nadat in 1667 deze kolonie was veroverd door de Zeeuwen en in 1682 overgegaan in handen van de West-Indische compagnie, gold voor Suriname het octrooi van 1682. Hierbij was de leiding van het plaatselijk bestuur onder oppertoezicht van de West-Indische compagnie opgedragen aan een Gouverneur, aangesteld door de compagnie, maar die zijn commissie verkreeg van de Staten-Generaal en den Prins van Oranje. Het bestuur werd door hem uitgeoefend gezamenlijk met den *Politycken Raad*. De leden van den Raad werden gekozen voor het leven uit de „aansienlyckste, verstandighste, en moderaetste onder de Coloniers”, doch in dien zin, dat door alle kolonisten dubbeltallen zouden worden gevormd, waaruit de Gouverneur telkens een lid koos. Indien echter door een aanzienlijke vermeerdering der bevolking een verkiezing door alle inwoners ondoenlijk zou zijn, kon de verkiezing van nieuwe leden door de overige raadsleden geschieden. Dit schijnt te zijn geschied in het midden der 18e eeuw. Het gevolg was, dat het officieele element den Raad begon te beheerschen en dit deed natuurlijk veel afbreuk aan de onafhankelijkheid van den Raad.

Deze regeling bleef bestaan ook tijdens de Engelsche tusschenbesturen tot 1816. Het bestuur werd van toen af uitgeoefend door een Gouverneur-Generaal, bijgestaan door een *Hof van politie en crimineele justitie*, bestaande uit 9 leden, voor de eerste maal door den Gouverneur-Generaal benoemd; daarna was hij in zijn keuze gebonden aan een voordracht van drie namen door het Hof aan te bieden.

Deze regeling bleef bestaan tot 1828, toen door den Commissaris-Generaal J. van den Bosch het Hof van politie en crimineele justitie werd afgeschaft en vervangen door een *Hooge Raad der West-Indische bezittingen*, die vrij van elken volksinvloed bestond uit den Gouverneur-Generaal als voorzitter en als leden de Procureur-Generaal, de Controleur-Generaal van Finantiën, de Raad Commissaris der Inlandsche bevolking en de Commissaris van 's Rijks Domeinen. De kolonisten waren dus in het geheel niet vertegenwoordigd. Bovendien was ingevoerd een z.g. gemeentebestuur voor de geheele kolonie, dat tot taak had het behartigen van de huishoudelijks aangelegenheden van de kolonie. De leden werden allen benoemd.

Deze regeling, waarbij van eenig politiek leven in de kolonie geen sprake was, werd in 1832 vervangen door een nieuwe bestuursregeling. Volgens deze regeling werd aan den Gouverneur-Generaal toegevoegd, inplaats van den Hoogen Raad, een *Koloniale Raad*. Deze Raad bestond uit den Gouverneur-Generaal als voorzitter en als leden de Procureur-Generaal, de administrateur van Finantiën en zes van de aanzienlijkste ingezetenen, zijnde gedeeltelijk grondeigenaren in de kolonie woonachtig en gedeeltelijk vertegenwoordigers van afwezige grondbezitters. De leden werden gekozen uit een voordracht van drietallen opgemaakt door den Raad. De leden van dit wetgevend lichaam waren, tengevolge van den inwendigen toestand van de kolonie, agenten van eigenaren of van hypotheek- of fondshouders in het moederland gevestigd.

Deze regeling heeft geduurd tot 1 Januari 1866, het tijdstip van inwerkingtreding van het thans vigeerend regeeringsreglement, zoodat dus feitelijk van 1816 tot 1866 politieke vrijheid in de kolonie niet heeft bestaan.

Dit ontnemen van eenig medezeggingschap aan de kolonisten heeft zeer slecht gewerkt. Het spreekt van zelf, dat

in een land bevolkt door kolonisten, die oorspronkelijk zijn gekomen uit landen, die een eigen zelfstandig bestuur hadden, ook politieke rechten moeten worden toegekend.

Dit geldt vooral met betrekking tot het tijdperk vóór 1863, toen de bevolking van de kolonie voor het grootste deel nog bestond uit Europeesche kolonisten en slaven. Aan deze laatsten, die geen persoonlijke rechten hadden kon men moeilijk politieke rechten toekennen, terwijl de overige bevolking bestaande, hetzij uit rechtstreeks uit Europa komende personen, hetzij uit afstammelingen van deze, allen mondig genoeg waren om een daadwerkelijken invloed uit te oefenen op den gang van zaken.

Toen, nadat in 1863 de slavernij was afgeschaft, in 1866 het thans nog vigeerende regeeringsreglement werd ingevoerd, waarbij de *Koloniale Staten* in het leven werden geroepen, bestond de bevolking uit de bovengenoemde kolonisten en de geheel onmondige vrij geworden slaven. Van deze personen, die niet wisten gebruik te maken van hunne verkregen persoonlijke vrijheden, kon moeilijk worden verwacht, dat zij gebruik zouden maken van eenig politiek recht. Dit zal wel de reden zijn, dat men bij het instellen van de Staten met eene behoorlijke vertegenwoordiging der bevolking niet voldoende rekening heeft gehouden.

Artikel 68 van het Regeeringsreglement schreef voor:

„Vier leden der Koloniale Staten worden jaarlijks vóór „1 Mei door den Gouverneur benoemd.

„De overige leden worden door de kiezers regtstreeks gekozen in verhouding van één op de twee honderd kiezers, „doch nimmer in minderen getale dan negen”.

De bepaling, dat er benoemde leden in de Staten zouden zitten, had geenszins de bedoeling om door deze leden de vrij geworden slaven te doen vertegenwoordigen; het was meer om de macht van de Staten niet te groot te doen zijn, daar men meende, dat de door den Gouverneur benoemde leden wel altijd diens voorstellen zouden steunen.

In de praktijk is echter niets minder waar gebleken. De leden die benoemd werden, waren niet, zooals minister Fransen van de Putte verwachtte, de leden van den Raad van Bestuur, tevens hoofden van de departementen, maar meestal rechter-

lijke ambtenaren, gepensioneerde ambtenaren, kooplieden en grondeigenaren. Misschien uit vrees voor partijdig te worden aangezien, dan wel om andere redenen, stemden deze leden meestal tegen de voorstellen van den Gouverneur, zoodat het beoogde doel niet werd bereikt.

In 1901 werd dan ook dit artikel gewijzigd en luidt het thans :

„De leden van de Koloniale Staten worden door de kiezers „rechtstreeks gekozen in verhouding van één op tweehonderd „kiezers, doch nimmer minder dan dertien of meer dan vijf „en twintig.”

Omtrent de werking van de Koloniale Staten staat in de memorie van toelichting op het ontwerp van 1899 vermeld :

„De wetgever van 1865 bedoelde naast den Gouverneur, „die als vertegenwoordiger des Konings de kolonie bestuurt, „als vertegenwoordigend lichaam te stellen de Koloniale „Staten, die met den Gouverneur de Wetgevende Macht zouden „uitoefenen, voor zoover zij niet volgens de grondwet aan „de Wetgevende Macht van den Staat of aan den Koning „behoort. Hun werd daarbij gegeven recht van amendement „en van initiatief; tevens werd hun toegekend het recht „van petitie en van interpellatie. Hunne medewerking werd „vereischt tot voorloopige vaststelling — die buiten bepaalde „gevallen als definitieve geldt — van de jaarlijkse huis- „houdelijke begrooting; geenszins werd bedoeld aan de Staten „toe te kennen eene zelfstandige macht, allerm minst hen te „stellen tegenover of boven den Gouverneur. Tot medewerking „in den aangegeven zin werden zij geroepen.”

Dat deze medewerking meermalen een tegenwerking is geweest, moge blijken uit het feit, dat een ruim gebruik is gemaakt van het recht van de Kroom om een verordening te vernietigen.

Dit behoeft geen verwondering te verwekken, indien men nagaat op welke wijze dit Vertegenwoordigend lichaam de bevolking vertegenwoordigt.

Onderstaand overzicht moge hiervan een beeld geven :

BEVOLKINGSGROEPEN	Percentage van de geheele bevolking	Percentage kiezers van het aantal kiezers volgens de kiezerslijst	Percentage van het totaal aantal van iedere bevolkingsgroep dat kiezer is
Europeanen in Nederland geboren	0,5	18	19,83
Europeanen elders geboren ..	,3	11	22,42
Nederlandsch-Indiërs	8,8	nihil	nihil
Britsch-Indiërs	29,6	2	0,03
Chineezen geboren buiten de kolonie of uit een Chin. vader en Chin. moeder....	0,9	6	4,41
Inboorlingen	47,6	61	0,78
Anderen	3	2	0,36
Indianen	1,3	nihil	nihil
Boschnegers	8	nihil	nihil

Daar de geheele kolonie slechts één kiesdistrict is, zouden dus alleen de Inboorlingen een vertegenwoordiging in de Staten vinden.

Daar echter door hunne opleiding de Europeanen meer geschikt zijn om in een vertegenwoordigend lichaam zitting te nemen, zijn ook deze daarin vertegenwoordigd, doch dit kan alleen, omdat de inboorlingen hen daarin verkiezen.

In de Staten komen thans dan ook alleen voor vertegenwoordigers van de volgende groepen:

Europeanen in Nederland geboren.....	0,5 %	van de geheele bevolking
Europeanen elders geboren	0,3 %	" " " "
Inboorlingen	47,6 %	" " " "
totaal .... 48,4 % van de geheele bevolking		

Niet vertegenwoordigd zijn dus de volgende groepen:

Nederlandsch-Indiërs	8,8 %	van de geheele bevolking
Britsch-Indiërs	29,6 %	" " " "
Chineezen	0,9 %	" " " "
Anderen	3 %	" " " "
Indianen	1,3 %	" " " "
Boschnegers	8 %	" " " "
totaal .... 51,6 % van de geheele bevolking		

Deze groepen zullen volgens het tegenwoordige stelsel ook

nooit een vertegenwoordiging in de Staten verkrijgen, daar zij slechts 10 % van het totaal aantal kiezers hebben.

Men moet verder niet uit het oog verliezen, dat deze groepen juist grootendeels de arbeidersbevolking uitmaken en verder den geheelen kleinen landbouw vertegenwoordigen.

Daar het zeer veel moeite zou kosten uit deze groepen personen te vinden, die genoegzaam ontwikkeld en de Nederlandsche taal voldoende machtig zijn, zou ook uitbreiding van kiesrecht niet tot het gewenschte doel leiden, daar toch de Inboorlingen dan ook het grootste percentage kiezers zouden uitmaken.

Was het in den slaventijd zeer wenschelijk en begrijpelijk, dat een vertegenwoordiging van kolonisten aanwezig moest zijn en voldeden de tot 1816 bestaan hebbende regelingen aan dien eisch, thans is het eveneens wenschelijk, dat de nieuwe kolonisten, zijnde de laatst genoemde groepen, iemand in het vertegenwoordigend lichaam krijgen, die voor hun belangen opkomt.

Daar zooals boven gezegd het wel niet goed doenlijk zal zijn uit deze groepen geschikte personen in de Staten te verkrijgen, zouden voor hun belangen ambtenaren in deze Staten zitting moeten nemen.

Om het getal 13 te behouden, zouden dan 7 ambtenaren vertegenwoordigers der thans nog niet vertegenwoordigde groepen moeten zitting nemen tegen 6 leden gekozen door de kiezers (51.6% tegen 48.4%).

In Suriname zal men zich er wel tegen verzetten, indien men daartoe zou overgaan en wel hoofdzakelijk de Inboorlingen, doch gaan wij de cijfers na van hen, die kiezers zijn, dan ziet men spoedig in dat het slechts een heel klein gedeelte zal zijn. Van de 52754 Inboorlingen zijn er slechts 413 kiezer. Van de 941 Europeanen, waarvan, voor zoover schrijver dezes bekend, het grootste gedeelte gekant is tegen de tegenwoordige inrichting van de Staten, zijn 195 kiezer.

Op deze wijze zouden wij een regeling verkrijgen, overeenkomstig die in Britsch-Guyana. Het Wetgevend Lichaam (Legislative Council) aldaar, genaamd: de „Court of Policy” bestaat uit den Gouverneur als Voorzitter, vier ambtenaren, die ex-officio lid zijn (Government Secretary, Attorney General, Immigration Agent General, Auditor General) en 3 official

members (thans de Receiver General, de Director of Public Works en de Surgeon General) en acht gekozen leden door totaal 4192 kiezers, verdeeld over 5 kiesdistricten.

Voor financiële aangelegenheden wordt deze „Court of Policy” aangevuld met 6 gekozen leden, de financiële vertegenwoordigers, vormende aldus de „Combined Court”.

Gaan wij thans na, hoe deze raad de bevolking vertegenwoordigt, dan komen wij tot het volgende:

De bevolking bestaat uit:

Europeanen	1730	of	0,5	%	van de geheele bevolking.
Britsch-Indiërs	59849	„	19,4	„	„ „ „ „ „
Chineezën uit Chin. ouders.	634	„	0,2	„	„ „ „ „ „
Inboorlingen	218705	„	70,8	„	„ „ „ „ „
Anderen	15123	„	4,9	„	„ „ „ „ „
Oorspronkelijke bevolking ..	13000	„	4,2	„	„ „ „ „ „

In de Legislative Council hebben zitting Europeanen en Inboorlingen; dus is vertegenwoordigd 71.3 % van de bevolking en zou dus 28.7 % moeten vertegenwoordigd worden door ambtenaren, d.w.z. 11 gekozen leden tegen 5 ambtenaren. In werkelijkheid is de verhouding 8:8 in de Legislative Council en voor de finantiën 14:8. In elk geval zou indien de bovengenoemde regeling voor Suriname werd ingevoerd deze alsnog veel billijker zijn, dan die in Britsch-Guyana.

Het valt niet te ontkennen, dat in Suriname de Britsch-Indische en Nederlandsch-Indische bevolking door het overige deel der bevolking minderwaardiger wordt behandeld dan de inboorlingen en is het dan ook niet ten onrechte, dat zij, die 38.4 % van de geheele bevolking uitmaken, zich daarover beklagen.

In elk geval zullen de Britsch-Indiërs en Javanen, die in hun eigen land een vertegenwoordiging hebben van eigen landgenooten, hier niet ten achter moeten worden gesteld, daar bij een kolonisatie de voordeelen in het nieuwe land eerder grooter behooren te zijn dan in het land van herkomst.

Daar deze kolonisten meestal analphabeten zijn en moeilijk een plaats in de Staten kunnen innemen, zouden tot tijd en wijle zulks wel het geval zal zijn, een of meer ambtenaren, die het meest op de hoogte zijn van hunne nooden, moeten worden aangewezen om voor hunne belangen in de Staten op te komen.

Hetzelfde geldt voor de andere niet vertegenwoordigd zijnde bevolkingsgroepen.

Het meest gewenscht zou het mij willen voorkomen, indien zeven hoofdamttenaren in de Staten ex-officio zouden zitting hebben, daar men gerust kan aannemen, dat bij een eventueel referendum deze ambtenaren door hen zouden worden aangewezen; een bekend verschijnsel bij een tropisch volk, dat zich zelf niet regeert.

Paramaribo, 21 April 1919.